

בְּנֵי דוּבִיצְקוֹ*

מאת דב שטוק

בני דוביצקו חסונים הם ורחבי-גרים. קומתם זקופה והקפוטות העבות שלהם מקפלות תחתיהן הדיה בשדנית ומרובת-כרס ואינם נפטרים מן העולט אלא כשעוד השינים שבפיותיהם מנצנצות ומלבינות כחלב ואין בהן רעועה וקסועה. הם אינם נצרכים למשענת, כשהם מהלכים ישישים שבישישים, בשבילי-יערות ובמשעולי-שדות, אפילו כשהןקנה המופלגת הכסיפה את פאת-זקנם כמראה הסדינים של בדי שהגדות שוטחות אותם בימות-החמה על הדשא. מתאכזרים הם על שונאיהם וחסים ומרחמים על כל מי שנתגלגל בצל-קורתם, ביחוד על הבריות העלובות. אותם האזרחים הפורחים המחזורים על כל מיני אכסניות ומיבבים בקול ענות חלושה על צד-הבת ומצרפים פרוטה לפרוטה בשביל הכנסת-כלה, כך דרכתם של בני דוביצקו. יהודים מגושמים וטובי-לבב הם, שצחוקם כשל תינוק בן-יומו ונשיכתם כשל נחש שקלתוף נהרגים על פחות משה פרוטה ומבזבזים מעות הרבה על צרכי-צבור; שרויים במחלוקת עם זוגותיהם על פתילה של איסר ומפורים ממנם על חונים. שליחי-צבור מן המובחר שבמזכרי-שקולותיהם. ערבים ומסתלסלים ונבלעים בכל האברים; מדקדקים כחוט השערה ומקפידים על מטבע שחוק מימות-הקיסרית מדיה תיריזה המשקעים ממיטב-כספם בבדק בית-המדרש העשוי גזית ולבנים שרופות, המתנוטט כסירת-מלכים לתפארה ומבעיר קנאה לזהסת בלבתיהם של הערלים, שבית-היראה שלהם להברוא חציו משוקע ותחבט בקרקע וחציו מצהיב בכתליו הקלופים ובשלוש הגולות, הרהצות כשלוש חטוטרות על גביה לוקנה המופלגה של בני דוביצקו יצאו מניטיק למרחוק והאבות שנכל

* מתוך הספור «האכסניה האדומה».

שנה־שנה ליריד הגדול שבאולמיץ ומקצתם עוסקים היו בהסעת־אילנות לכרכיהם או במכירת־הנוצות הנמרטות מכנפי־האווזים שלהם המקוהלים ומגעגעים סיעות־סיעות על פני המים. משלהם היו גם הפונדקאות שה«פריצים» לפנים הפוטו־צקים ואחר־כך משפחת אמידים גרמנים שנתערבו בין הפולנים קבלו ממנוסיהם ונהגו כשֶׁלְכַצִּיצים מלידה החכירות בתורת «חזקה» והאכסניות הללו מפורסמות ומהוללות היו גדולות ורחבות כקרקטין ונבנו לפני דורות רבים וגויים מבני־המקום היו מתפארים ואומרים: אנחנו בדרך השם אין אנו מאותם הגרים והפוחזים שהכא והתם שוים להם והטלטול של צוענים מחובב עליהם לא תמול ולא שלשום ירדנו לגור ולהשתקע כאן סבו של סבא שלנו בנה אכסניה זו והימים רחמיא ימי־שעבוד ואנגריה והסולטיסים נוהגים מרות באכרים ומצליפים על גבם כעל גבי בהמה אלמת והללו זיעה שוטפת מפניהם וכל טפה שיעורה כשל קטנית שנתבשלה! והפונדקאות היו הומים תמיד מאדם ומבהמה וביחוד בימי היריד הגדול הנקרא לוקי כשנודמנו סוחרים ורוכלים ותגרים אשפים מומוסים ומנגנים כל מיני מלחשים ומשיבי־נחשים ובימי עלית־רגל לפודקמין שנתפרסמה בכמריה הדומיניקנים השמנים והמעוגלים באותה האבן הגדולה שהשטן הטילה בגבעה הסמוכה לבית־היראה שלהם בגוילים ובספרים הקדמונים שבבית־העקד שבה ועל כולם באותה «הדודה» אמו של הניתל שהיתה כביכול מפליאה לעשות סומכת נופלים וזקפת כפופים וערלים בעלי־מומים באים להשתטח לפניה.

בתיים של בני־זינביל היו עשויים בתכלית־הפשטות: הקורות הדופנים והמרישים היו חשופים ומעורטלים וכשאברך לאחר שמלאו ימי־המזונות הקצובים לו בבית־חמיו עמד ובנה לו בית משלו היה ריח השרף נודף מן הכתלים וכשנקלע אליו אורח נוטה ללון מבני־הכרך היה טועם כאן בשנתו מקצת טעמו של יער והיה מעשה שאחד אושפיו שנתנמנם השמיע פתאום בחצות־הלילה צעקה גדולה ומרה כי מתוך שאָפּפו הריח החרף והנפלא חלם חלום משונה ומבולבלי שהוא מהלך ביערות־בראשית והשבילים המרובים שבו המתפתלים נחשים נבלעו זה בזה וכל הדרכים תהו ופגעה בו עדת־זאבים ומרדפה ודולקה אחריו ואמרו הליצנים שאילולי שחק לו מזלו ואילולי התחכם וניעור ודאי שהחיות הגרגרניות היו טורפות ודורסות ומשסעות אותו ולמחרת־הבוקר לא היו מוצאים במטתו אלא שירי־גרמים וסחוסים פרוקים וכסוסים וכל העדה היתה מצווה לומר אחריו קדיש יתום.

ולא כן האחרונים בני דובריש הנתונים בראשם ורובם באותה הפרקמטיה הנאה שעליה פרנסתה של ברוד כולה ובנותיה מין מלאכת־מסותרין שאי אתה זוכה לראות בתקנתה ובקלקולה ולעמוד על כבשונה בפרהסיה מתוך שאין הברכה חלה בה אלא בהסתד ובצנעה כשלילות־כֶּסֶה פרושים על חללו של עולם ושומרי־המכס שנתפתו ליצאניות סרוחים ומוטלים בשכרונם ככלונסאות שאין הופך להן ושבעת אחי־הבוגדנים מסותרים מאחורי־העפאים ומזחילים באפלה שקים ומלתחות צרורות וילקוטים תבות וארגזים ושאר כלי־קבול ובתוכם סחורות מכל המינים והזנים שקולים ופחותים קרושים ונוזלים כבדים וקלים קשים ורכים שמוצאם מרוסיה המדינה ושהיו מותרים בהכנסה לברוד הסמוכה לספר ופטורים מכל תשלומי־מכס שכן מן המפורסמות הוא שמימי הקיסרית החכמנית והמושלמת בכל המעלות הטובות מריה תיריזה ובעלה הקיסר פרנץ לבית־לותר עמדה לה לאותה העיר והאם בישראל זכות יתרה זו שתהא הולכת ומעשירה ומרבה גזנים

הסביבה כולה כשהם מגיעים בערב יום הקדוש מיד לאחר הסעודה שלפני ה«קערה» להניח את ידיהם על קדקד־בניהם ולברכם כנהוג הרי כשהם ממלמים את שמותיהם של אפרים ומנשה בני יוסף הצדיק ודאי שאינם רואים לנגד עיניהם שני דיינים או שני מלמדי ש"ס ופוסקים שהם חולנים ומגובנים ומהלכים כפופים ורפופים שלסתותיהם מחוירות וצרימת־שיעולם נשמעת למרחוק אלא את דמותם המוצקה והמפורזלת של שני יהודים דוביצקאים וכל הסבורים שאותה אריכות־הימים נטפלים לה יסורי־גוף תחלואים ושאר מְדוּי־בשר אינם אלא טועים כי מיום שעמדה דוביצקו על תלה לא פסע על מפתנה לא רופא ולא דוקטור ומשלוקה האחד במכה טריה והאחר עיניו מתפגמות מחמת־העפר הנישא מעל הדרכים מיד מבהילים אליהם את ר' אשר־זליג מלמד־דרדקי וחֻזְקָה עליו שימצא סגולה בדוקה ומנוסה המרפאה דגע כמימרא שכן קבלה היא בידו שנמסרה דוד־דוד מפה לאוזן מר' שמחה־מנחם הרופא שהיה משמש כידוע את סובֶּיֶסְקי המלך וכך היו מתגדלים ומתעצמים דורות כמותם אילני־התרזה השתולים ומלבליים לשני עברי־הדרך המוליכה לטרניפול מבורכים בנכסים ומטופלים בצאצאים בדיאים וחייכנים משכימים עם זריחה כדי להספיק בתפלת־השחרית שהיו מתקשים בה מחמת שלשונם לא היתה רהוטה בדברים שבכתב אינם מואסים באכילה גסה ואינם בוחלים בלגימה חריפה ונהנים מחיי־שעה וכך אמרו עליו על חד מסְבִּי דְבִי דוביצקו שהיה משכים עם דמדומי־זריחה ומשהכיר בין תכלת לכרתי פתח מיד בתפלת־שחרית ביחודות וסיים אותה אחרי הרפתקאות הרבה כשלשונו מהלכת בין השיטין כְּבִנְצִי הֶפְסֵחַ היוצא בקב שלו ומהֶדֶס על גשר־הקרשים המרוסק הנמתח על גבי הפלג הקטן סוכובולקה ישב לסעודתו ישיבה שיש בה היודי בלע כמה ליטראות של בולבוסים מהבילים שנטבלו בלבנוניתה של שמנת הריק לתוכו קני של מי־סלק צוננים שנפרכו בהם פתותים־פתותים חלות־גריסין גמע במתינות צנצנת־חמר של עולש עמד על רגליו ואמר: ברוך השם שסעדנו במקצת את לבנו ויהא בנו הכח הנצרך לארוחת־הבוקר ועוד אמרו עליו על אותו סבא בלשון של הפלגה כי בליל «שמחת תורה» כשהיה חוזר מבוסם לביתו ודעתו מבודחת ורוחו צוהלה ומתרוננת וקרסוליו מועדות ודגליו כושלות ומתנוודדות משום שהכבדה עליהן כדסו שנתמלאה משקאות הרבה והוא מטרטר לתוך אחת השוחות הרפופות והמדומנות שבדרך ונשאר נתון ותקוע בתוכה היו מניחים לו שעה קלה שיהא מוטל בניחותא ואחר־כך היו מְזַמְּנים גוי שהיה מקשרו ומרתקו בחבל משולש ורותם צמד שָׁרִים והללו טרחו ויגעו כמה וכמה יגיעות עד שמשכו והוציאו את הסבא מתוך השקערורית קצורו של דבר שהיו מחבבים את המנה היפה הטעונה לעיסה שקודה ומתוך שהשירה היתה חביבה עליהם היו מקנחים את סעודתם במין זמר משונה שנבללו בו פירורי־ניגונים של ש״צים מתיפחים ובת־קולה של שירה גויית כפי שהיא הומה ונשמעת בשלהי־קציד כשפרחחי־הרועים צולים בולבוסים בשדה.

תחילתה של דוביצקו כלומר – של קהלת־הקודש שבה שני בתי־אב: הללו קרויים בני זינביל והללו קרויים בני־דובריש. הראשונים היו רובם ככולם מצויים אצל אִמְת־הקרקע מעורבים עם החי והצומח בהמתם מסייעה בידם ומספקה קצת מצרכי־הפרנסה שלהם הסוסים גוררים עצים להסקה לברוד או עפר ואבנים לדרכים החדשות שקיר"ה בחסדו סוללן להנאתם של הבריות ולעגמת־נפשם של הלסטים את שָׁרִיהם היו מוליכים

של זרוז והתראה ואינם מתערבים בפולמוס אלא מאחר שנשפך דם ממש או או הם מצעקים ומיללים בקולי-קולות ומה שהשיעור הכהנים מעל הר-עיבל אינו אלא כטפה של חרדל כנגד אותו הור-ההר של קללות נמרצות המהלכות וזורמות כמים שאין להם סוף. מדרדרות כאגוזים המוטלים על טבלה מלוקסנת. מכרכרות כעדת כלבים שוטים ונבחנים ומלהיבות בעינים המאדמות והזועמות את אשה של גיהנום. אותה האש הזרה ודאי שלא היתה כבה ופוסקת. אלא שלהבתה היתה עולה ומתמרת. והיא היתה מפעפעה ויוקדה ועוממת. אילולי העריב עליהם היום ונשתפכו פסי-להבה ארוכים כנהרי-ארגמן בשפולי-הרקיע ור' לייבוש השו"ב הטוב והמיטיב נכנס לתוך מערכות המתחבטים ומתאבקים כשהוא מיושב בדרינדה שלו. שהיתה ככתבתה של כרכרה מהוגנת ורתומה לאותו הסוס הננס שמפאת זעירותו וזרירותו קורין לו קוציק. מנפנף בשוטו אילך ואילך. כמובן מבלי לנגוע במתקוטטים נגיעה כלשהי ופותח באמרה נבונה בלשונו הרכה והמיוזגת. המהולה בבת-צחוק מעודנה ומרננת את כל שומעיה:

— נו, נו, גדולה נקמה שניתנה בין שתי אותיות. אבל במה הדברים אמורים. במי שבקי באותיות הללו. ואילו אתם שבמחילת כבודכם אינכם לוקים. חלילה. בידיעה יתירה באותה אומנות. מה לכם ולאותה הגדלות? אין אתם פטורים מלאו מפורש שבתורה: לא תקם ולא תטר. ותפלת-מנחה מה תהא עליה? ושם סבורים אתם שהקב"ה יעב את שעתה של שקיעת-החמה. כדי שתוכלו לסיים את מלאכת-הידיים?

בו ברגע משתתקים הקולות ובנות-הקולות. נהימה כבושה ועצורה של נטירת-איבה עודה מהלכת כבפטיעות קלות. אך הכל מזורזים ונחפזים לבית-המדרש. כי מכובד עליהם על כל כבוד ר' לייבוש. המזדמן ערב-ערב בך-ינדה שלו לצרכי-שחיטה. ואף תפלת-מנחה אינה פחותה ומזולזלת בעיניהם. שהיו מתרשלים בה בשל דקדוקי-שנאה וקנאה וחשבונות. שפרעונם וסילוקם אפשר שיהא נדחה לשעה אחרת.

טינה היתה שמורה בלבותיהם של אנשי-דוביצקו לתלמידי-חכמים. ובפרט לאותה כת-החנפים של למדנים לשליש ולרביע הפוסעים ברגל גאון. כתרנגולים מכורבלים. על ראשי-ההדיוטות. ומתגנדרים במעט התורה העצורה במעיהם. הללו היו נקלעים לכאן בגלגולי-פרצוף שונים. כגבאי-צדקה ומוכרי-ספרים ותחינות. כסופרי סת"ם ו"נכדים". דרשנים-למחצה ו"מגידים מישירים". מוכרי תשישי-קדושה וכותבי שטרי-מכירה וכיוצא באלה. בעיקר היו מאוסים ובזויים עליהם אותם הדרשנים. שהיו מחזדים בכפרים הסמוכים ומפרכים בהם מניה וביה בשעת בין-השמשות את התורה-שבעל-פה שלהם. קובצים תוך כדי דבור כמה פרוטות על יד. מסתלקים ופוסחים בעקיפין על ברוד ובתי-כנסיותיה. מתוך שנתיראו להם מפני בני-התורה שבה. שאי אתה יכול להערים עליהם בתלמוד-תורה העשוי כחבית סדוקה שכרסה רחבה ומפולשת ותוכה ריק ונעור. דרשן שכזה משחזר וירד אליהם. היו משלחים אותו בכבוד גדול ומפטירין אחריו בלשון של אזהרה חמורה:

— דחימאי. תחילה תטריח את עצמך לברוד ותהא דורש נאה לפנייהם ואם הללו לא יסתמו את הפה שלך. סימן שאין אתה. חלילה. רמאי ותסור לכאן. הקונה אבן יקרה או מרגלית דרכו שהוא נכנס תחילה אצל שמאי מומחה ואחר הוא משלם במזומנים טבין ותקילין. וני לו לאותו סוחר. שהוא חכם בעיניו ובורח ומשתמט ומתעלם מפני השמאי. כסבור אתה שמתוך שעמי-

וקונה חכמה וירועה לתפארת המדינה כולה ושריה. נמצא. שאותה העיר זכתה וירד עליה שפע של ברכה והצלחה שלא יכלה להכילו ונתגוללו בה סחורות הדבה לאין דודש וכל העדים בגליציה המדינה מתקנאות באחותה הקטנה ומתברכות בה שהי אחריתן כמוה. ממילא מסתבר. שדוביצקו הסמוכה נתפסה גם היא לאותה הקנאה ולא נסתפקה ברחשי-צעד בעלמא. אלא ביקשה דרכי-ערמה. כדי לפתוח לעצמה מעין בן-בנו של אותו צנור-השפע. מה עשו איפוא אלה מיושבי-דוביצקו. שרצו ליהנות מזכותה של ברוד מחוץ לגבולה? עמדו והערימו על שומרי-המכס. מאחר שקנו את שתיקתם בדורונות ועשאום שותפים לרווחיהם הצפויים. והבריחו סחורות לתוך הכפר ומכאן נשתלחו לערים אחרות ונמכרו בחטיפה ממש. ובני-דובריש. המנצחים על המלאכה. מתעשרים והולכים ורודים בנכסי-כסף ובתיהם כהיכלות וכלותיהם מתקשטות כבנות-מלכים ומשוטטות לברוד בכרכרות העשויות קרקעית כפולה ומכופלת. שבה היו הרכבים המחוכמים גזונים ומצניעים סחורות-משי ומברחים אותן. כששטרי-המכס אינם מטילים צל-צלו של חשד ואינם חוששים חשש כלשהו והם מחוים קידה לאותה הכלה הנאה והחסודה ומחייכים בגלגול עינים כדרך הפוחזים השטופים בזמה. שקריצת עינם מכוונת למשמוש של איסור ולשאר הרהורי-עברה.

שני בתי-האב. בני-דובריש השוכבים על דיניהם ובני-זינביל הרודים בנכסי צאן ברזל. היו מתנגחים ומתנצחים. בזלזולים ובאגרופים. בלשון הרע ובתגרות שסופן שריטות. צלקות וכל מעשה-פציעה. היו מדיינים אצל בוררים מומחים מישראל ועתים מפליגים לערכאותיהם של עכו"ם. מקפחים בשבתות ובמועדים אלה את «עליותיהם» של אלה. מפקיעים את דמי-שיום של «חתן תורה» ו«חתן בראשית» לעילא ולעילא. ובלבד שלא יזכה בהם חס ושלוה הצד שכנגד. מסיגים זה את תחומי של זה ומשלחים בו את בהמתם הרקה ועופותיהם. לעשות כלה במספוא או בתבואה הנערמים ומגובבים בחצר. התינוקות משנתגדלו קצת צרפו את עצמם למלחמת-מצוה זו. היו נחבאים בשוחות ובגממות ומטילים משם אבני-קלע בשמשות-החלונים. פוגעים בעוברי-אורח ופרקים היו מתחצפים. היו נגררים מאחורי אחד זקן ושבעי-מים. מקפצים פתאום סמוך לאזנו של זה ותוקעים לתוכו דבור מפולפל ומתובל של גנאי. שהיה מרתית אותו זקן. עד שדמיו התחילו רותחים ומתגעעשים ומרתחים את כל בני-המשפחה. שארבו מעתה לשעה היפה והכשרה לנקמה. וכששחקה להם שעה זו. נתקבצו אנשים. נשים וטף וצררו עגולים עגולים והמגרש שבין הבאר הגדולה לבין פסלו של פלורק. שקשקשי-שריונו מתבלטים על כרסו והוא שופך כביכול קיתון של צוננין בדליקה. נעשה כשדה-קטל כשגייסות חמושים ומזוינים עומדים מוכנים ומזומנים מזה ומזה ומצפים לתרועת-מלחמה. סגי לו לתינוק שיהא מפליט והוגה מלה. שברוחק יכול אתה לשמוע מתוכה שמינית של גרוף. והשרוולים מתפשלים ועירו-הזרועות והקיבורות מבהיק ומיד בוקע ונשמע הראשון לצילי-המהלומות. האבק מתאבק גלילים ועמודים. הצוחה הרסוקה והשבורה מקבלת חיזוק ותגבורת ויוצאת לחללו של עולם כשופר מריע את תרועתו הגדולה. אצבעות חטפניות נאחזות בבלוריות ובתנוכי-אזניים. התקיפים רוקעים בסנדל מסומר והרפופים מתפלשים ונאנקים. כששפתותיהם חסומות ומהודקות והשיניים סותמות עליהן. שלא «להתבייש» בפני האויבים בנפש ברכוכית-לב. והמלחמה נטושה. מסתברא. שהנערים הם-הם היוצאים ומשחקים כך ברשות-הרבים ונחת זרועם מתנה תוקף-גבורתם והגדולים מסייעים בקריאות

בד לבנים, שכל שהם משתלשלים ויורדים הם הולכים ומצטמצמים וקצותיהם אינם מגיעים אלא למעלה מקרסוליו. דומה היה לאותו הירושלמי שהשקטה לפני שנים רבות כשבויעים ימים בביתו של סנדר המגובן (הנקרא הכ"ף הסופית, מתוך הצד השוה הקיים בין שיעור-קומתו המכופפת לבין אותה האות. שרגלה ארוכה וגלגלתה עשויה צנפה ופקעת) ושהיה הולך ומפליג בשבחן של ארבע הארצות ופורט וכופל ומונה כרוכל את חמדתה, יפיפותה וסגולותיה היקרות של הארץ הקדושה, עד שהדמעות נתגלגלו מעיני-שומעיו כמים רבים על שעלתה לנו כך והתשועה רחוקה וישראל עודם מתאנחים מחמת-המציק והם פזורים כאותם האברים המדולדלים בין שבעים מלכויות, ובאמת זכתה אותה החבית הכרסתנית בצורת אדם, ר' משה בעל-שם – כך כתוב היה במפורש על הקלף המצהיב שהיה מוטל על «קערה» שלו – לפרסום גדול בדוביצקו, כי מלבד שמלבושו שימש לו פומבי ועשאו כירושלמי ממש, הרי נתברך בקול אדיר וחזק, המהלך אימים וגועש כסערת-ים והמון גליו, ומובטחים היו כל שומעיו, שאותו הקול משבר וממגר את כל המשטינים עד דכא ועוקר את כל המקטרגים משרשי-שרשיהם וטוחנם זה בזה, זורם ומפורם כסיבי-נסורת, מפיצם ובוחשם כאפרו של עגלה-זהב במדבר ומחזירם לתהו ובהו, מדרכו של זה, שהיה מקדים להתקשר ב«דבור» על התפלה שלו בימים הנוראים, הבאים עלינו לטובה, ובחודש כסלו היה נכנס לדוביצקו ובשבת-חנוכה עבר לפני התיבה והקהל מתמוגג מצקון-לחשו ובמוצאי-יום מנוחה היו מסיימים את ה«דבור» בלגימה ראויה של י"ש ובגמיעת בורשט ור' משה בעל-שם היה שומט את הירמולקה שלו הענודה שלש רצועות-כסף וה«נחש-נחושת» שפך לתוכה דמי-התקשרות, מטבעות-נחושת, עד שנתמלאה, ואחר פתח החזן בניגון חדש, נחמד ונעים, שהיה מקהיל ומזעיק ומכנס כל אוזן שאינה אטומה וערלה, ונמצא שדוביצקו כולה צובאה על חלוני-האכסניה להאזין ולהקשיב ולשמוע אל הרנה, ובני-דובריש ובני-זינביל מעורבים ומעורבלים ומתבוננים זה בזה בעין טובה והכל מתפעלים ומתלהבים והשמחה רבה ועצומה והזקנים מנענעים בראשיהם המלבינים ושפתותיהם רוחשות: גדולה נגינה שאין האיבה יכולה לעמוד בפניה והיא מתמסמת כאותו השלג הצחור המפסיד מזויה של החמה.

ארצות אנו, ניתנה רשות לכל שועל ערום לבוא ולירוק לתוך הדייסה והרוטב שלנו ואנו נעמוד בדחילו ורחימו ונברך על אותה הרקיקה המחוצפת ברכת טל ומטר?

ואם תשאלו מה עלתה לו לר' לייבש, בר-אורן ובר-אבן שכמותו, שיהא רחום ומחובב על הכל, שדברו נחשב בסלע ומימרתו משכינה שלום ושלחה וכולם גומעים ושותים את דבריו בצמא, ממש כאותם מי-דבש המתוקים היפים למעים, לאחר שנתלעס ונתעכל ונבלע בהם כרי של אגוזים? ראשית, הרי ר' לייבוש כמעט משלהם הוא, כלומר, שהוא עתיד במהרה בימינו להיות משלהם, כשישיא, אם ירצה, השם את בתו לבנו בכורו של ר' חיים «נחש-נחושת», שידו נטויה על ז' אכסניות שבסביבה ודירתו נטועה באכסניה האדומה «אוסטרין-ה», וטחנת-המים שלו מתקינה קמחא דפסחא למצה שמורה לכל היראים והשלמים והמהדרין בברוד והמחוזות והוא שולח שנה-שנה את לחמו על פני המים, לאמור, שהוא מכרית אילנות הרבה והפוג מנשאם ומנטלם רפסודות-רפסודות עד לדנציג וברוב הימים מחזירים לו המים ההולכים לאט את ממנו של קורח, ושנית, אותו ר' לייבוש הוא שעמד והשיא לו לר' חיים את העצה הטובה והמחוכמת, שיקום ויבנה בית לאלהים במקום הזה, כי לפניו היו בני-דוביצקו, כדרכם של כל יושבי-הכפרים מיראל, נוהגים בערבי-חגים לשמחה וימים נוראים להגרר ולגרור את התינוקות שלהם לברוד והיו מצטופפים שם בבתי-מדרשות ובתי-כנסיות כשהם מעומדים כצאן נבוכות ומבוהלות בקרן-זווית ואינם זוכים שיהיו קדואים לעלות לתורה, וכמה בתי-מדרש, כמו החכמי-קליו או האפפתים, נעולים ממש בפניהם וכל טפש דלא חכים מתגרה בהם, אפילו הזקן שבהם, אביו של ה«נחש נחושת», שהיה מגרס גרמי-שורים באצבעותיו ומפרק חוליות-ברזל כביצה מגולגלת ושגערתו היתה מטילה אימת-מות ומרתעת תריסר גויים ממעמדם, משנכנס לפנה חבויה ואפלה שכונו מאחורי התנור או סמוך לפתח ונסתכל באותם ה«פני», שישבו ראשונה בספסלי-המזרח כתרגולי-הודו מנופחים, מיד חלשה עליו דעתו ונעשה הפקר לצחוקם ולעגם של זעירי רטפליא וכל תינוק שלא הוציא עדיין ז' שנים היה בן-חורין למשוך בכנף-הקפוטה שלו, לתלות מאחוריו קופה של לכלוכית ולומר באזנו פזמון של דופי, והזקן לא עמדה בו הרוח לרמוס אותו כשלשולת, ברם, משנבנה בית-המדרש משלהם נפטרו בבת אחת מכל העלבונות והבויונות ומשנאת-חנם ונעשו אדונים לעצמם ושנה-שנה משנדלק הנר הראשון בחנוכה ואורו הטהור והמשובב, בצירוף האור של ה«שמש», נשתפך מבעד החלונות המשורגים של האכסניה על השלג המלבין ברחבי-השדות, היה ר' חיים ממתין למחרת-הבוקר, מכיון שידע, כי יוסיל טקס יתרפק בשוטו על השער האדום לאמור:

— ה' פנייה חיים, הבאתי לך דג מארץ-הדגים, את הלוינתך בכבודו ובעצמו, אלא שהוא מוקדח ומוקרש ומאובן מחמת הכפור ורוח-הצינה, שקנו להם עכשיו שביטה בעולם, וצריך להפיג מתוכו את החורף בפלג-בבוק של אוקוביט...

וכשראש-המשרתים, מאיר פוטיק, פתח את השער לרנחה, נתגלגלה לתוך האכסניה איוו חבית כרסתנית בצורת-אדם המכורבל ומקופל בתוך פרות-כבשים, שדברו שופע ומזומם כשלולית-מים מפכה וקולחת וידיו מתנפנות ומתפרפרות בבהילות משונה, עד שגופו המסורבל נתחלף מתוך הפרוה הכבדה ועמד מעוטף בכפתן העשוי פסי-צבעונין ארוכים וצרים וחבוש מצנפת-סמיט, שגיגיתה מנומכת ושוףיה רחבות וסגלגלות כאותו הכעך ומכנסיו מכנסיי-